

DOKONALÁ A NEDOKONALÁ KONKURENCE

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

PŘEDPOKLADY DK

- Velký počet prodávajících a kupujících (žádný není schopen ovlivnit tržní cenu)
- Statky jsou homogenní
- Volný vstup na trh a výstup z něj (bez nákladů)
- Všichni výrobci a spotřebitelé mají dokonalé informace o cenách
- Volný přístup k výrobním faktorům a technologiím
- Nulové náklady na dodavatele

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

PŘÍČINY NEDOKONALOSTI TRHU

- Nesplnění podmínek DK
  - Nákladové podmínky/důvody (velikost tržní poptávky vzhledem k nákladům)
  - Bariéry vstupu – překážky konkurenci (legislativa, diferenciacce produktu, vlastnictví VF, zásahy státu, politické příčiny aj.)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

CHARAKTERISTIKA NEDOKONALÉ KONKURENCE

- Diferencovaný produkt
- Obsazení trhu velkou firmou
- Síla k ovlivnění tržní ceny (změnou produkce)
- Trh s alespoň 1 nabízejícím, který může ovlivnit cenu
- Růst prodeje vede k poklesu ceny – klesající poptávka po produkci firmy

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

POROVNÁNÍ POPTÁVKY V DOKONALÉ A NEDOKONALÉ KONKURENCI

DK: $P = AR = MR$

NK: $AR = P \neq MR$

Maximalizace zisku $MR = MC$ pro DK i NDK

Firma v DK rozhoduje jen o Q

Firma v NK rozhoduje o Q i o P (míra různá)

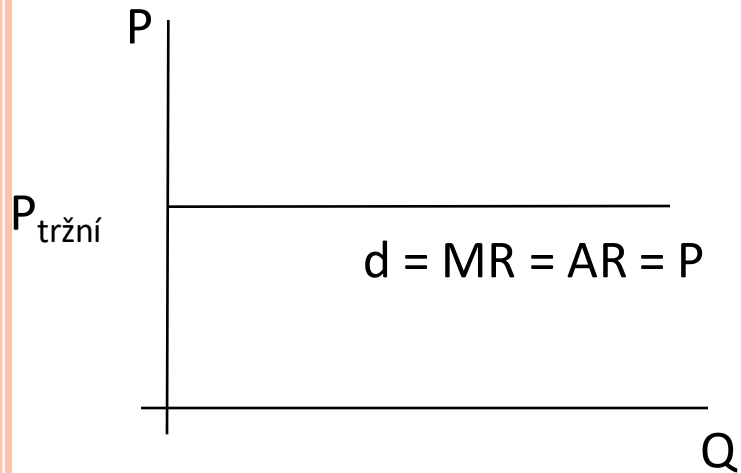

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

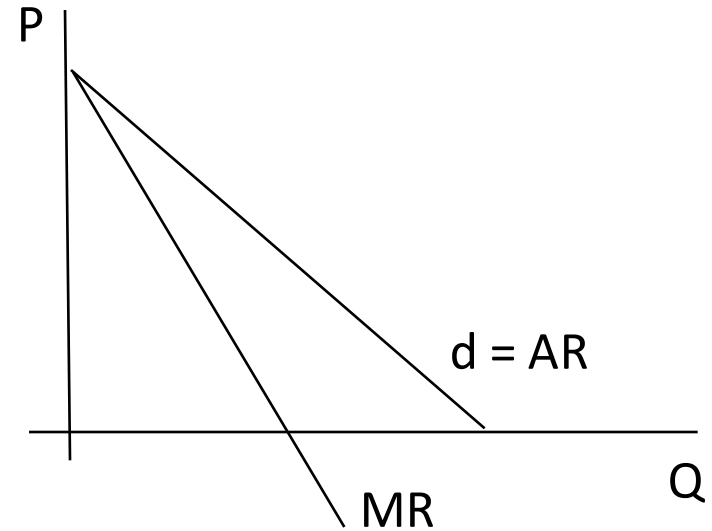
MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

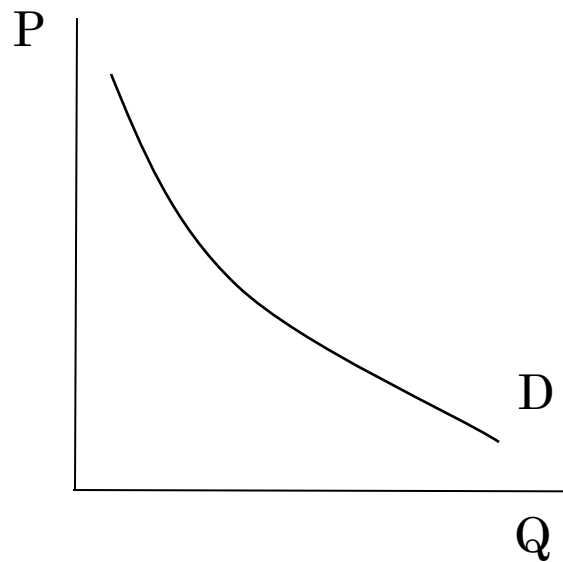
Poptávka po produkci 1 firmy v DK

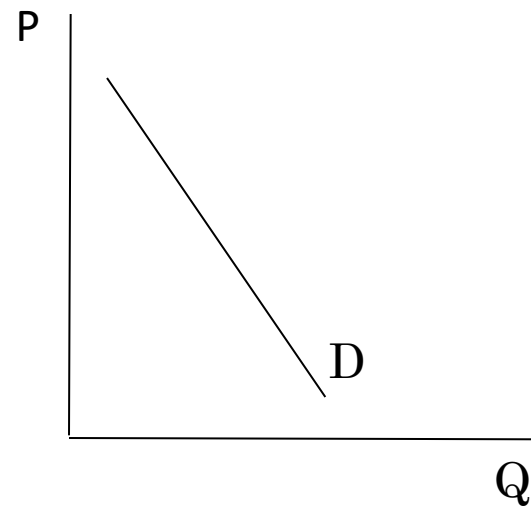
Poptávka po produkci 1 firmy v NDK

Tržní D v DK (= suma indiv. poptávek)

Tržní D v NDK (= suma indiv. poptávek)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

POROVNÁNÍ NÁKLADŮ V DK A NDK

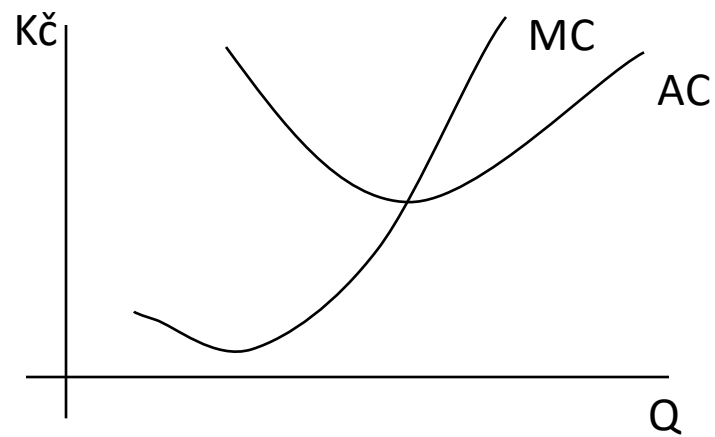
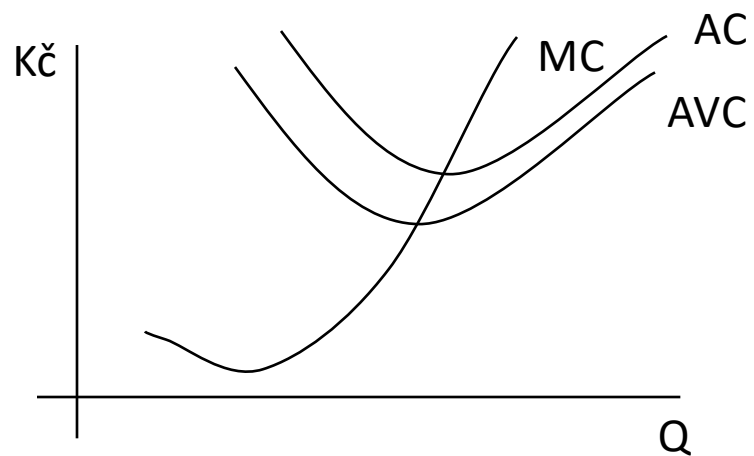
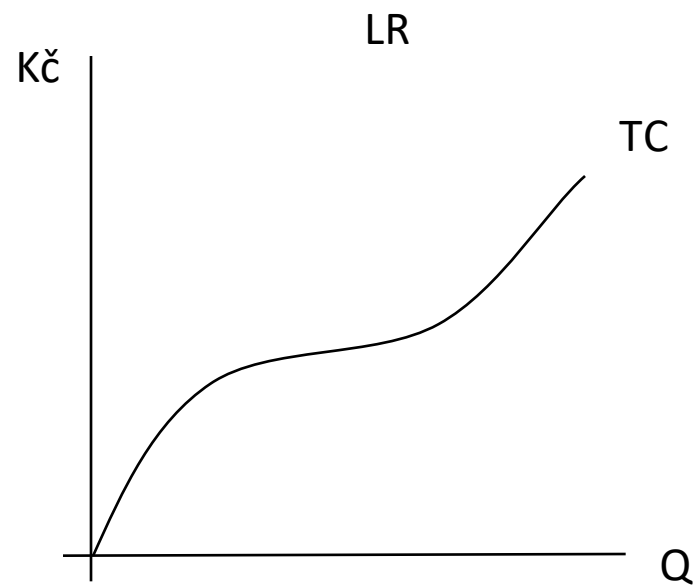
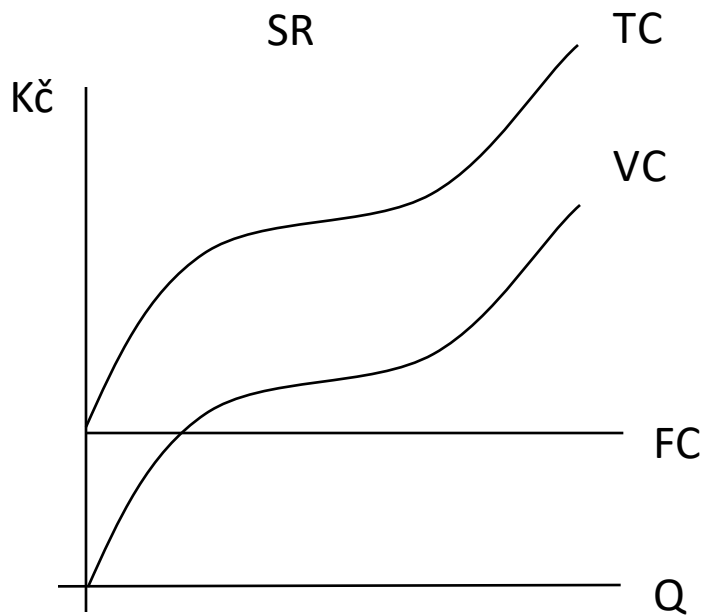
TC, MC, AC i AVC jsou co do charakteru stejné –
plyne z předpokladu DK na trhu VF

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

POROVNÁNÍ PŘÍJMŮ V DK A NK

TR jsou odlišné:

Plyne z toho, že v DK je P neov. konstanta
v NK je P ovliv. proměnná

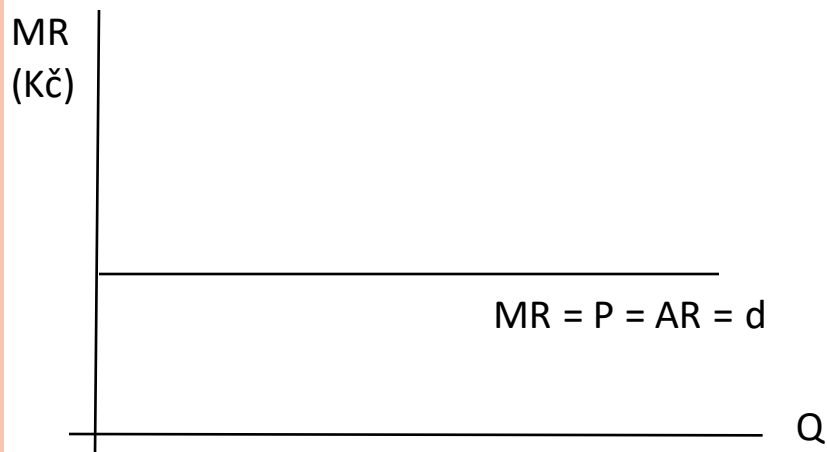
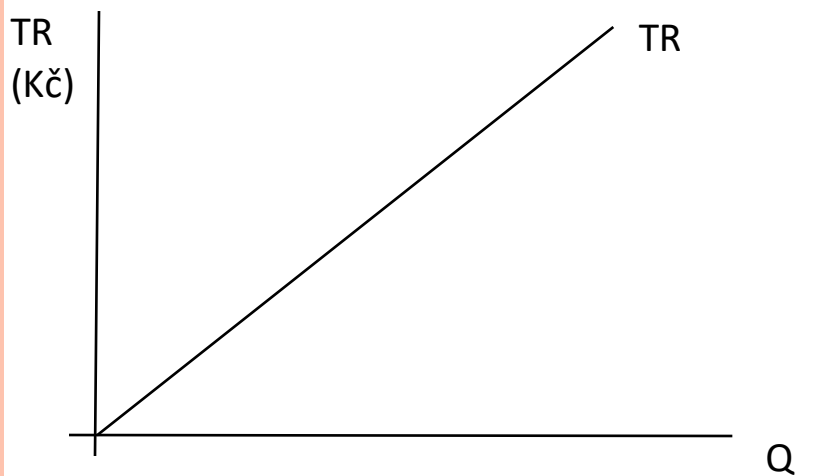

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

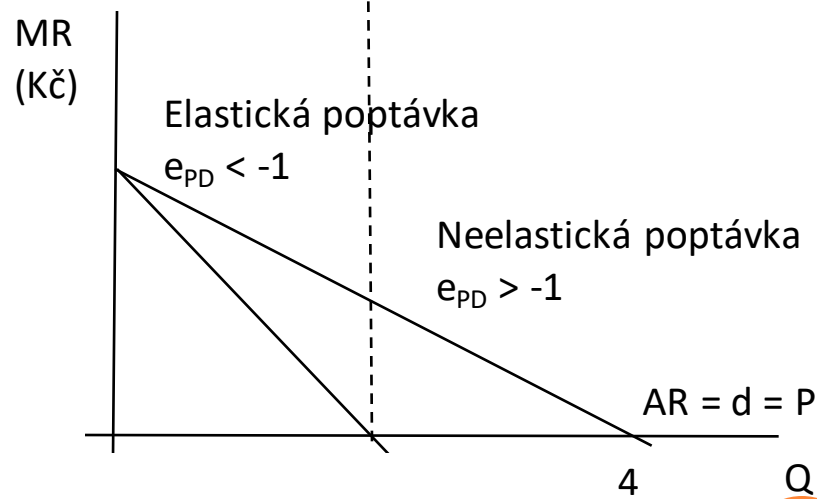
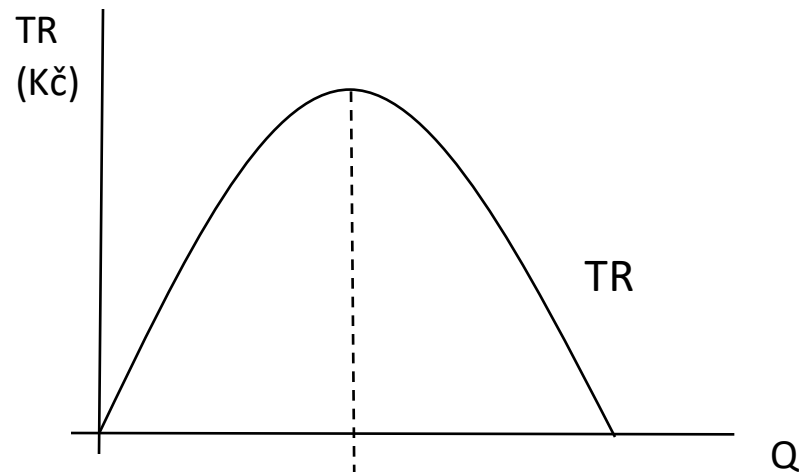
MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Dokonalá konkurence

NDK

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

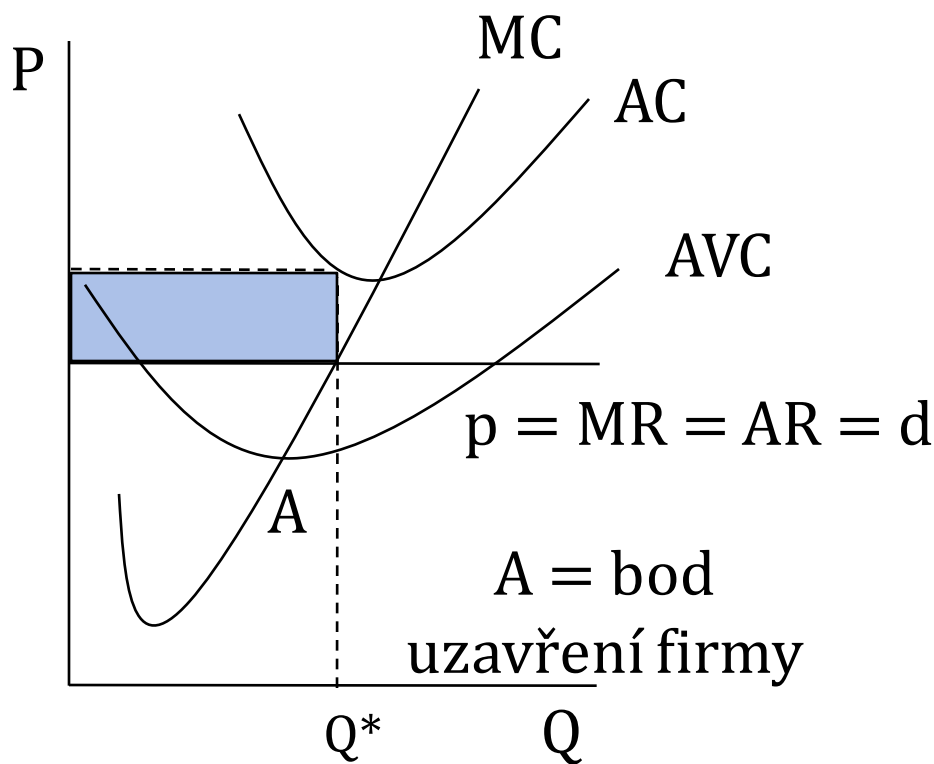

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

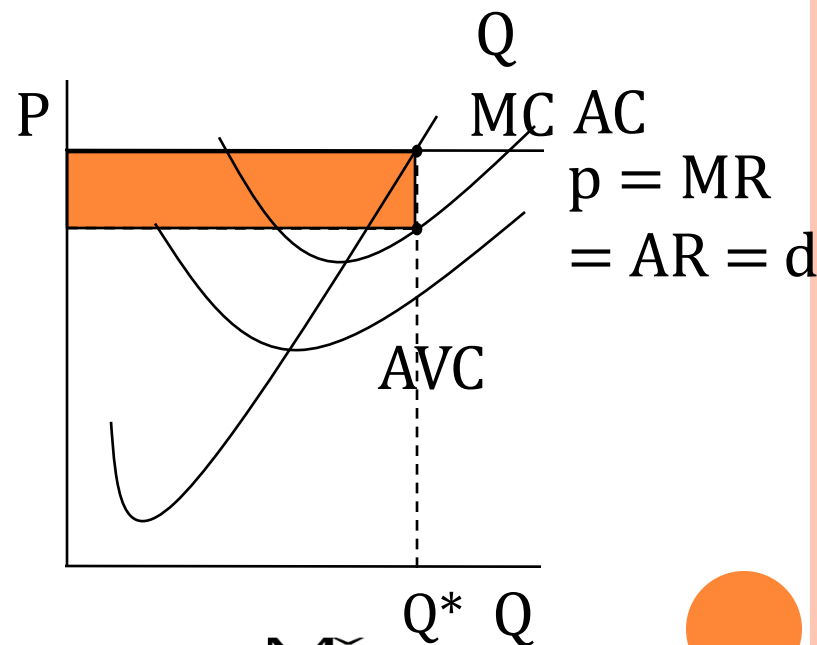
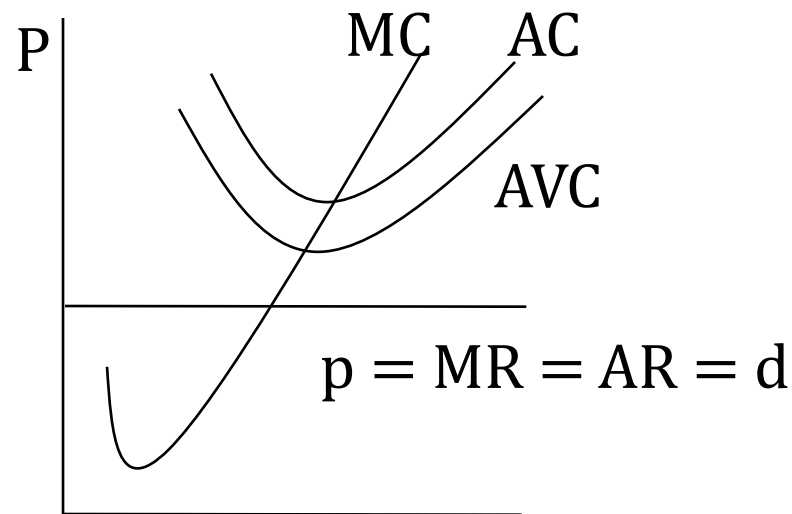
ist. poptávku

ROVNOVÁHA FIRMY NA DOKONALÉM TRHU – KRÁTKÉ OBDOBÍ

$$\pi = AR - AC$$

$$\pi = P - AC$$

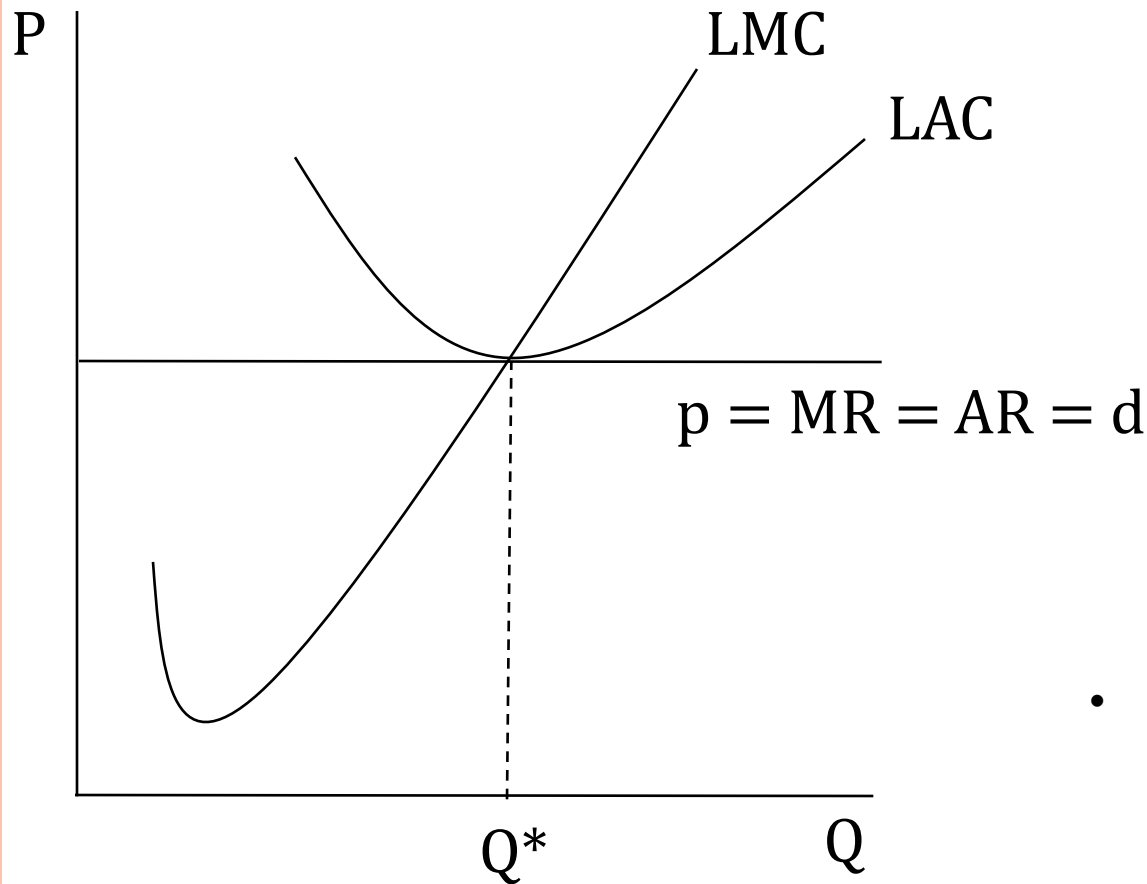

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ROVNOVÁHA FIRMY NA DOKONALÉM TRHU – DLOUHÉ OBDOBÍ

$$P = MR = LMC = AR = \min LAC$$
$$\pi_{\text{ekon}} = 0$$

- Výrobní a alokační efektivnost

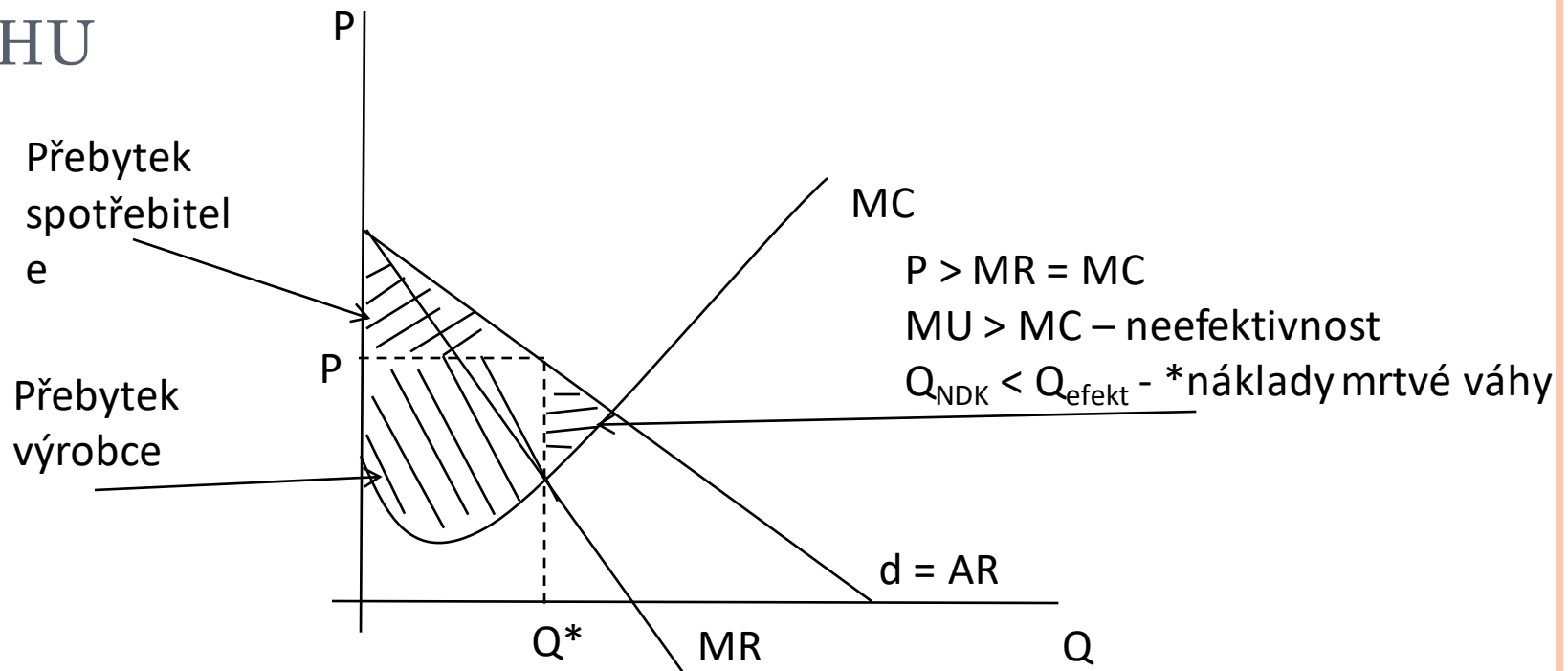

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ROVNOVÁHA FIRMY NA NEDOKONALÉM TRHU

Přebytek výrobce v monopolu větší než v DK

Přebytek spotř. V monopolu menší než v DK

PV + PS v monopolu menší než v DK

ztráta mrtvé váhy

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

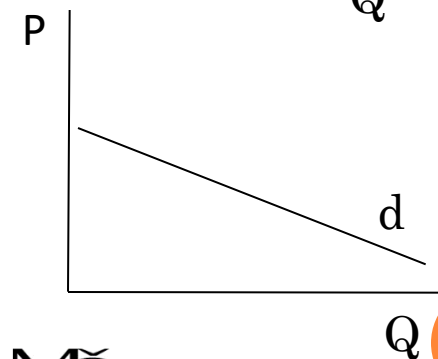
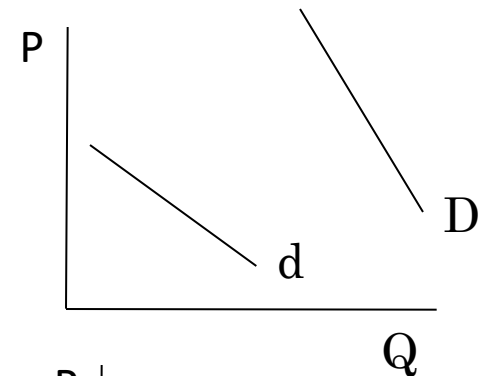
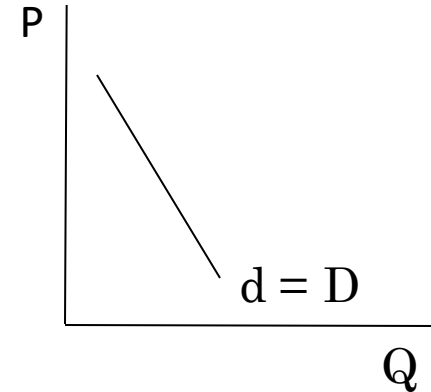
FORMY NEDOKONALÉ KONKURENCE

- monopol
- oligopol
  - s dominantní firmou
  - smluvní (kartel)
  - cech
  - Cournotův model
  - modely založené na teorii her
  - mnoho dalších (např. modely s odhad. reakcemi konkurentů)
- monopolistická konkurence

přirozený

administrativní

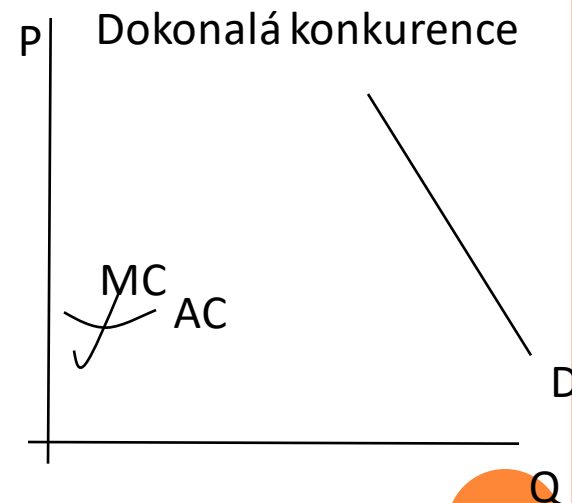
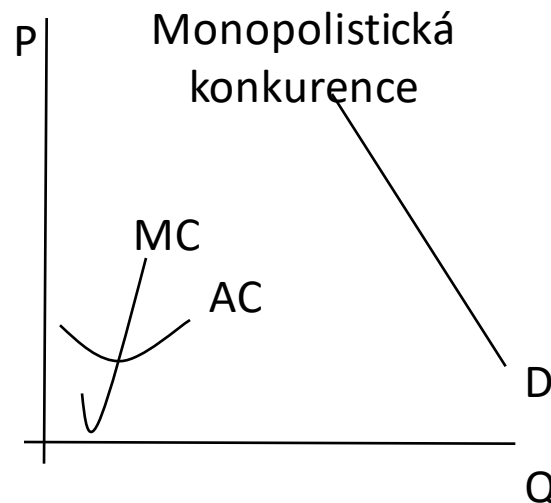
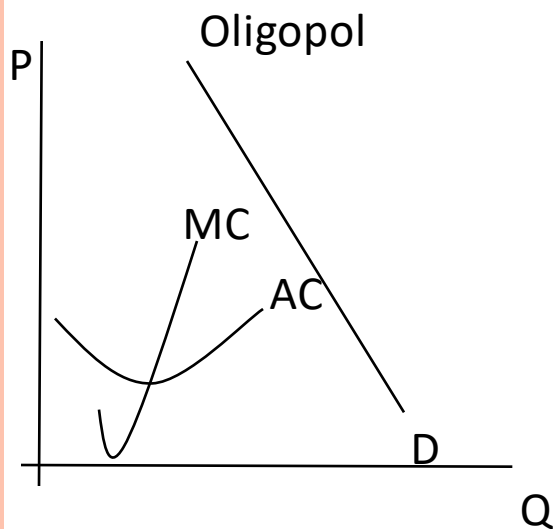
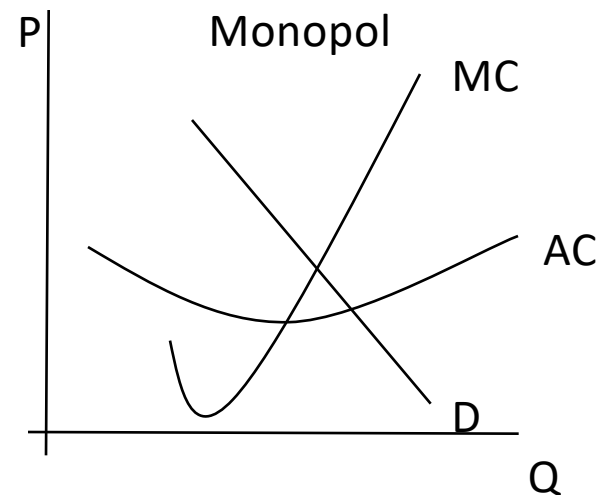
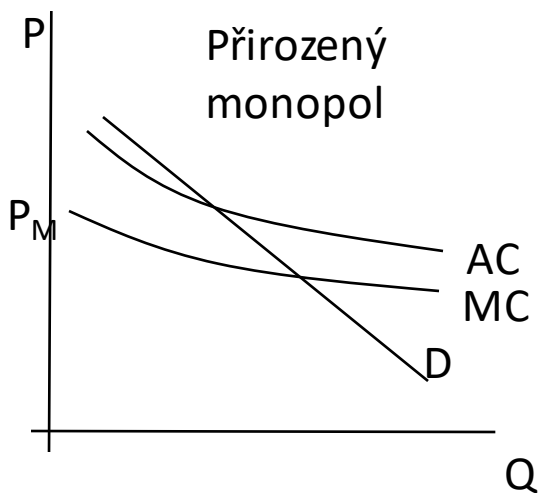
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

VZTAH MEZI VELIKOSTÍ TRHU A KAPACITOU

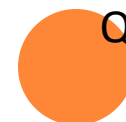
FIRMY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

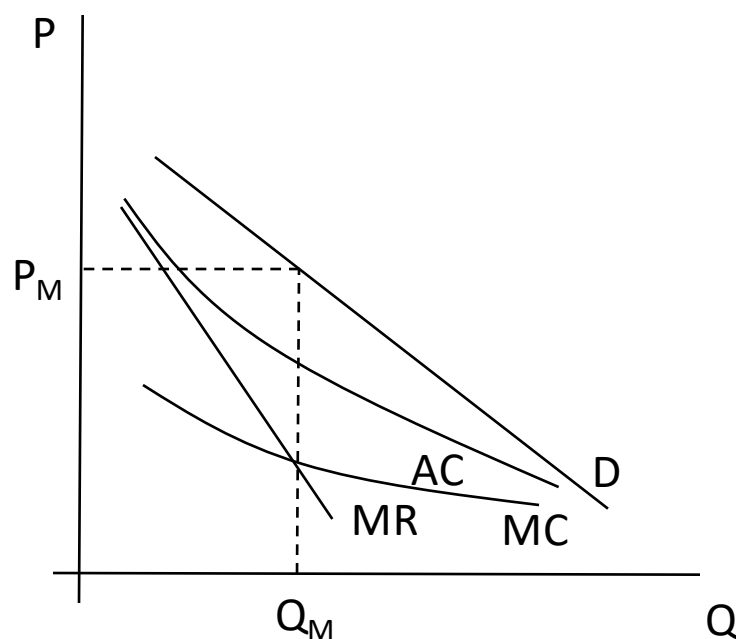
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

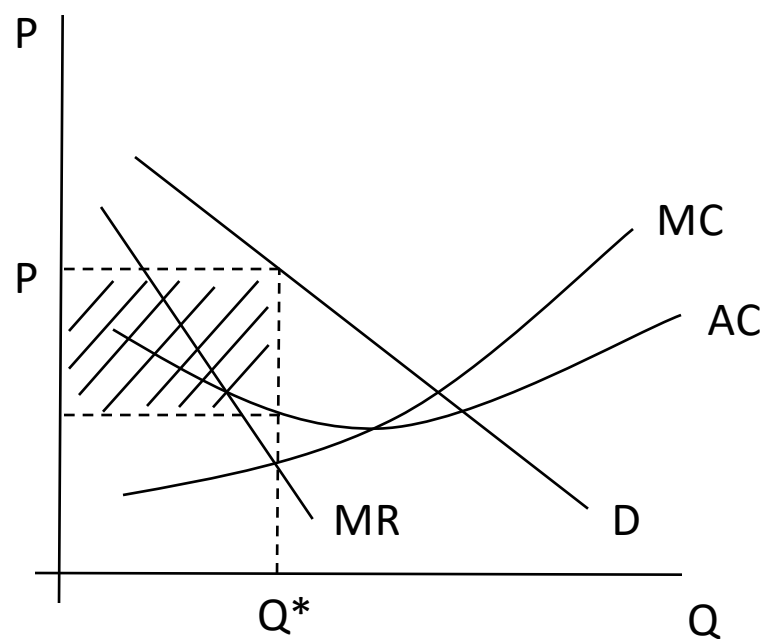
2. MONOPOL

Nabídka celého odvětví je tvořena 1 firmou

Monopol přirozený

Monopol administrativní

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

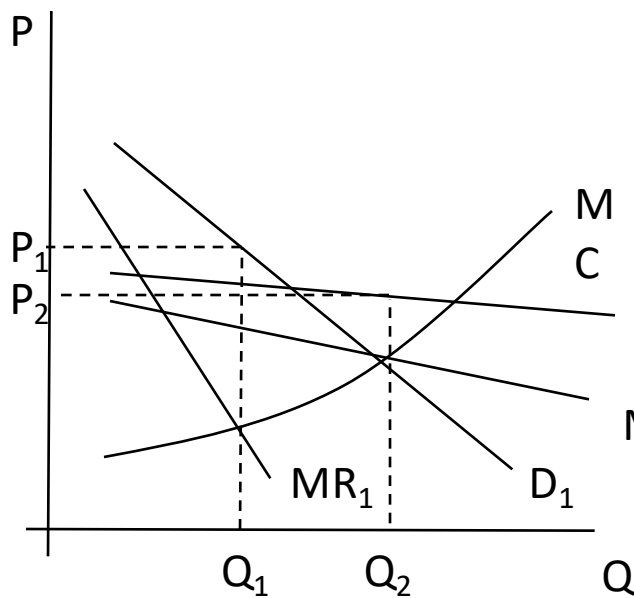
**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

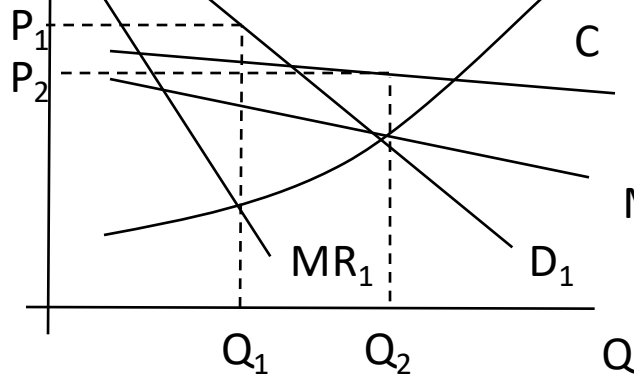

CENOVÁ DISKRIMINACE – PROBLÉM KŘIVKY NABÍDKY MONOPOLU

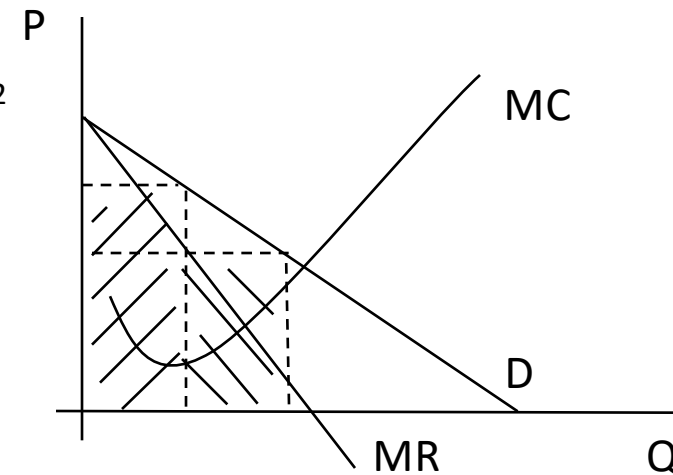
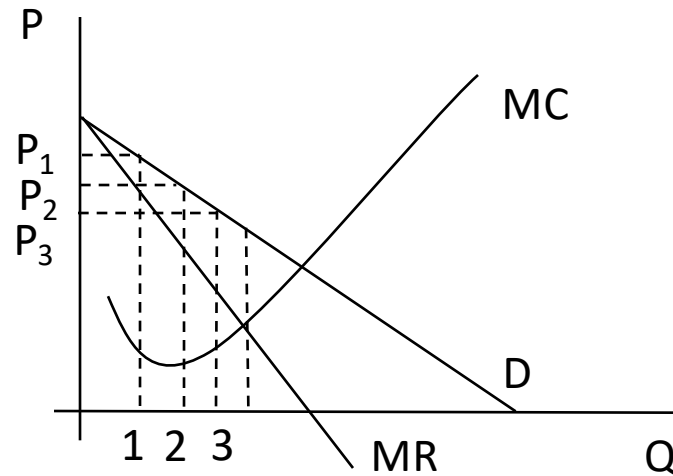
○ 1 stupeň

○ 2 stupeň

○ 3 stupeň

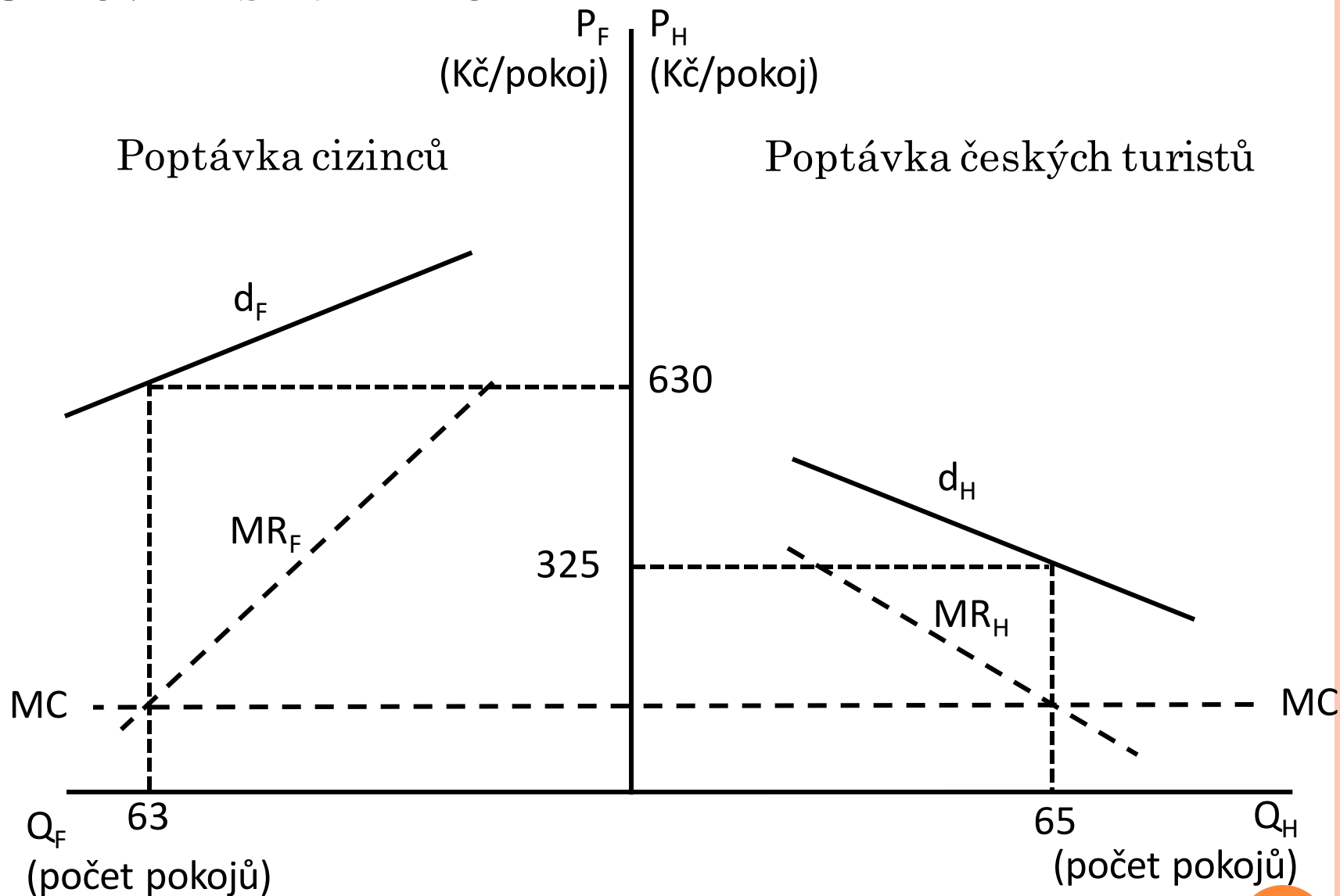

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

CENOVÁ DISKRIMINACE

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

REGULACE MONOPOLU

- Zdanění, cenová regulace, vládní vlastnictví, ekonomická regulace, sociální regulace, protimonopolní politika
- Meze regulace $AR=AC$
- Společensky efektivní regulace $MU=MC$

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MONOPOLNÍ SÍLA

Schopnost firmy stanovit P větší MC

Měření monopolní síly:

- Lernerův index $L = (P - AC) / P$ pro DK:

$L = 0$, síla monopolu roste s L blízko 1)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

